

Medienprogramm Südosteuropa

Хендрик Зитих: Преживях много положителни неща в България

Хендрик Зитих от медийната програма на фондация "Конрад Аденауер" говори пред „Дойче Веле“ (ДВ) за своите преживявания в България през последните пет години и за ролята на германските политически фондации в чужбина. Интервюто е публикувано на 14.06.2023 на български език и може да бъде прочетено [тук](#).

ДВ: Господин Зитих, прекарахте последните няколко години в София като ръководител на регионалното програмно бюро на Медийната програма за Югоизточна Европа на германската фондация "Конрад Аденауер". Колко точно продължи Вашето българско приключение?

Хендрик Зитих: Почти пет години. Преди това бях натрупал доста опит в чужбина, познавах Източна Европа, но за Югоизточна Европа знаех малко.

ДВ: А какви бяха очакванията Ви спрямо Югоизточна Европа и България?

Хендрик Зитих: Аз съм роден в някогашната ГДР и в резултат от това имах съответното разбиране и нагласа спрямо България, но сега трябва да си призная, че то беше повърхностно. Да, имах в съзнанието си някакъв образ за България, но нямах никакъв опит. Какво точно знаех? По времето на ГДР знаехме за почивките на Черно море и сладко вино "Кадарка от Розовата долина", което не беше вкусно...

ДВ: Дори беше отвратително.

Хендрик Зитих (смее се): Да. Тези две неща помнех, като и двете не бяха еднозначно положителни. През последните пет години обаче преживях много положителни неща тук.

ДВ: Как бихте ги подредили?

Хендрик Зитих: Първо трябва да направя разграничението между личния ми живот и служебната ми дейност. В личен план съм преживял почти само хубави неща, прекараното време в България беше много приятно. Но не само в България, а в цяла

Югоизточна Европа - ние обиколихме с колата всички тези страни, и то няколко пъти. Запознахме се с прекрасни хора, радвахме се на чудесната природа и вкусната храна, радвахме се на планините и на отличните вина. В този смисъл ще отнесем в сърцата си едни прекрасни спомени.

ДВ: А в професионално отношение? Какви успехи, но и какви неуспехи постигна Медийната програма на фондация "Конрад Аденауер" за тези пет години?

Хендрик Зитих: Програмата се разпростира върху цяла Югоизточна Европа. Ние наблюдаваме медийната ситуация и работата на журналистите в 10 държави. Положителното на тази наша регионална програма е, че работим по трансгранични теми. То е и голямо предимство, защото така съумяваме да създадем широки мрежи, които се простират отвъд държавните граници. И в същото време прехвърляме мостове между Германия и Югоизточна Европа. Съвсем конкретно бих изброил три успешни наши проекта.

Първо: темата за дезинформацията, за разпространяването на дезинформация в региона, [което значително се усили през последните две години](#). Преди две години ние успяхме да осигурим място за гост-преподавател в Софийския университет, проведохме и редица самостоятелни проекти в тази област, а тази година представихме [едно голямо изследване](#). Всичко това беше огромен успех!

На второ място е голямото внимание, което отдаваме на обществените електронни медии, които са ключов елемент на всяко едно демократично общество. Поради това за тях трябва да се полагат грижи, да им се осигури насърчаване и финансиране. По тази тема ние всяка година организираме една голяма среща на всички генерални директори на обществени медии от цяла Югоизточна Европа, от Балтийските държави, Украйна и Грузия, заедно с мениджърския персонал и с участието на Европейския съюз за радио и телевизия. На тези срещи се установяват контакти и се обсъждат всички актуални въпроси.

И третият голям успех: преди три години основахме стипендии за студенти по журналистика. За нас е особено важно да насърчаваме млади журналисти, защото те са бъдещето на медийната среда. Междувременно излъчихме редица прекрасни стипендианти, които се развиват в професията. Само преди 2 седмици тук, в България се проведе втората годишна среща на стипендиантите ни, с които аз съм изключително горд. Радваме се, че ги насърчаваме, особено като виждаме какви успехи постигат и как създават мрежи помежду си.

ДВ: Вие си тръгвате и вероятно ще се надигнат страхове, че Медийната програма може да пострада. Има ли основание за такива страхове?

Хендрик Зитих: Не, по никакъв начин. Тук на мое място идва един опитен журналист, който дълги години ръководеше Медийната програма за южната част на Африка. Той добре познава фондацията "Конрад Аденауер", нашите програми и нашите проекти, тъй че аз съм твърдо убеден, че ще поеме работата с голям ангажимент, с мотивация и професионализъм.

ДВ: Медийната програма се разпростира върху десет страни, но централата ѝ е тук, в България. А Вие самият междувременно натрупахте задълбочени познания за медийната ситуация в България. Как я оценявате в момента?

Хендрик Зитих: Ако хвърлим поглед към класацията на "Репортери без граници", ще установим, че когато аз дойдох тук пред 5 години, България попадеше някъде на 111-112 място по медийна свобода. Честно да Ви кажа, това според мен беше нереалистично, включително и на фона на сравнението с другите страни в региона.

ДВ: Несправедливо?

Хендрик Зитих: Да, и несправедливо, ако трябва да сме искрени. За всеки наблюдател,

който познава медиите в Югоизточна Европа, трябва да е ясно, че в някои от страните положението е по-трудно, доста по-трудно. Трябва да имаме предвид, че системата за оценяване на медийната свобода е много сложна и комплексна. Тази система беше променена преди две години - според мен това е една важна и правилна стъпка. И България вече излезе на 71 място, което е доста по-реалистично.

ДВ: Значи всичко е наред?

Хендрик Зитих: За съжаление, не съвсем. И в България, и в другите страни от региона качествената журналистика не е особено на почит. А тя е жизнено важна за всяка демокрация! И то за всички прослойки в обществото. Всички трябва добре да разбират каква роля играят медиите, каква роля играе журналистът в едно истински демократично общество, кои са критериите.

ДВ: Но този въпрос има и финансово измерение.

Хендрик Зитих: Да, абсолютно, качествената журналистика струва пари. Трябва да сме наясно, че ако политиката и обществото не възприемат журналистите като четвъртия темел на демокрацията, тогава и самото общество няма да работи както трябва. Освен това журналистите не бива да изпаднат в зависимости.

В Югоизточна Европа аз се запознах с много изключително добри журналистки и журналисти, които добре разбират каква е ролята и отговорността им. Но, няма какво да се лъжем: има достатъчно други журналисти, които са зависими, които работят едностранчиво. Това не бива да е така. Ето защо трябва да се повишава чувствителността на хората за необходимостта от качествена журналистика. Да не говорим, че насреща ни се задават редица нови предизвикателства: дигиталният свят, мултимедиаалността, кризата на доверието не само към медиите, но и към всички останали обществени структури, а и супер актуалната тема: изкуственият интелект и промените, до които той ще доведе в медийния свят.

ДВ: Вашият профил е свързан с медиите, но живеете в България и следите политическото положение. Как го оценявате в момента?

Хендрик Зитих: Оценката на политическата ситуация в България с благодарност предоставям на колежките и колегите от регионалното бюро на фондацията "Конрад Аденауер" за България. Все пак лично аз като европеец и гражданин на ЕС, който пет години имаше късмета да живее в България, ще кажа следното: През последните две години всички внимателно следяхме какво се случва, в страната се проведеха пет пъти избори, политическата система е сложна и доста объркана, но като европеец много се радвам, че сега вече има правителство.

Много се радвам, че това правителство е прозападно ориентирано, че България ясно и недвусмислено е пунала котва в западната система - там ѝ е мястото, в ЕС и в НАТО. Непосредствено свързана с този факт е и подкрепата за Украйна в борбата ѝ срещу руската нападателна война. Защото Украйна се бори не само за себе си, тя се бори и за нас, за единството на Европа. В този смисъл много се радваме на подкрепата за Украйна и аз съм щастлив, че в момента България дава ясни знаци в това отношение.

ДВ: Вие споменахте колегите си от регионалното бюро на фондацията и тяхната отлична работа. Да, те вършат чудесна аналитична работа, но в българските медии понякога има критики, че фондация "Конрад Аденауер" симпатизира прекалено много на ГЕРБ. Както се казва също, че фондацията "Фридрих Науман" през годините е подпомагала ДПС. Как Вие виждате тези партийни "родства" на международната сцена? Примерно: дали БСП са социалисти в западноевропейския смисъл?

Хендрик Зитих: На така зададен въпрос ми е трудно да отговоря, но ще го формулирам малко по-различно. Германските политически фондации играят в чужбина една и съща роля: те насърчават демокрацията и върховенството на закона, работят за

единението на Европа и прехвърлят мост към Германия. Тези фондации са важна част от германската външна политика и според мен вършат чудесна работа. Всяка от тези фондации автономно решава въпроса за приоритетите и посоките на сътрудничество и не е моя работа да го коментирам. Мога да кажа за нашата фондация "Конрад Аденауер": ние работим честно и това се приема добре. И си сътрудничим с различни и много качествени партньори.

ДВ: Последен въпрос, господин Зитих: Какви са очакванията Ви към работата в Южна Африка, за където заминавате?

Хендрик Зитих: Аз открай време съм мечтал да работя зад граница, а в идеалния случай и да се занимавам с медии. Тази моя мечта се сбъдна преди пет години, но аз продължавам да я мечтая и занапред. Със семейството ми се радваме на предстоящото, включително и на предизвикателствата, които ни очакват. Африка е съвсем ново място за нас. Никога не сме били там, през настъпващото лято за пръв път ще посетим региона. Но от моите колежки и колеги знам какво ни очаква и много се радвам на новите хоризонти.

ДВ: Пожелаваме Ви на добър час!

Konrad-Adenauer-Stiftung e. V.

Medienprogramm Südosteuropa
Bulevard Yanko Sakazov 19, Et. 1, Ap. 2
1504 Sofia
Bulgarien

Tel: +359 2 94249-71
media.europe@kas.de
www.kas.de/medien-europa

Der Text dieses Werkes ist lizenziert unter den Bedingungen von „Creative Commons Namensnennung-Weitergabe unter gleichen Bedingungen 4.0 international“, CC BY-SA 4.0 (abrufbar unter: <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.de>)